

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

เมื่อ พ.ศ.2518พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปยังบ้านขุนวาง มีพระราชดำริให้โครงการหลวงและศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาร่วมกันพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่

ต่อมาใน พ.ศ. 2528 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวางขึ้น โดยการสนับสนุน

งบประมาณจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา มีเป้าหมายหลักเพื่อลดพื้นที่การปลูกฝิ่นและพัฒนาการปลูกพืชเขตหนาวที่มีรายได้มากกว่า เพื่อให้ชาวเขามีพื้นที่ทำกินอย่างถาวร ตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่งไม่หันกลับไปทำไร่เลื่อนลอยและบุกรุกทำลายป่า

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่รอบล้อมด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อน ครอบคลุมพื้นที่ 29,704 ไร่

ความสูงจากระดับน้ำทะเล 900 – 1,400 เมตร

อุณหภูมิเฉลี่ย 18องศาเซลเซียส

ประชากร ชาวไทยภูเขาเผ่าปกาเกอญอและม้ง รวม 4 หมู่บ้าน จำนวนกว่า 2,240 คน

การดำเนินงาน

1. งานส่งเสริม

ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ดอก ชาจีน พืชไร่ เห็ด กาแฟ เพื่อหาพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย ได้แก่ระบบการเพาะปลูกที่ดี (GAP) สร้างรายได้ที่มั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้เข้มแข็ง และยังมีส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวพระราชดำริป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝกแผนรณรงค์การลดการใช้สารเคมีและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่สูงแก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

2. การวิจัย

- เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตอโวคาโด โดยการใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟตร่วมกับเชื้อไตรโคเดอร์มา ในพื้นที่ดินกรดภาคเหนือของประเทศไทยในพื้นที่แปลงเกษตรกรของศูนย์ฯ ขุนวาง จากกรมพัฒนาที่ดิน

- การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีป้องกันราสนิมในดอกเบญจมาศ จากภาควิชากีฏวิทยาและโรคพืช คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

- การวิจัยและส่งเสริมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาแนวทางการลดการใช้ไฟฟ้าในแปลงปลูกพืชในโรงเรือน, การศึกษาผลจากการลดการใช้ไฟฟ้าในแปลงปลูกพืชขนาดใหญ่, การศึกษาผลกระทบต่อระบบนิเวศจากปริมาณแสงที่กระจ่างขึ้นสู่ท้องฟ้า จากสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ลงนามความร่วมมือกับมูลนิธิโครงการหลวง, การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ผลผลิตหลัก

พืชผัก : พริกหวานเขียว มะเขือเทศเชอร์รี่แดง มะเขือเทศโครงการหลวง ค่ะน้ำฮ่องกง ถั่วลันเตาหวาน บร็อกโคลี่ เบบี้แครอท กะหล่ำปลีหัวใจ คอสสลัด ผักกาดหัวญี่ปุ่น สมุนไพรกระถาง

ไม้ผล : พลับ อาโวคาโด พีช เคพกูสเบอร์รี่ กีวี สตรอว์เบอร์รี่ เลมอน มัลเบอร์รี่ เปปิปโน องุ่นดำ พลัม เสาวรส บัว มะม่วง

ไม้ดอก : เบญจมาศ คาร์เนชั่น แคลลาลี่ ยูโคมิส โคคอสเมียร์ อะกาแพนทัส สเตติส

พืชไร่ : ข้าวสาลี ข้าวเปลือกดอย ถั่วแดงหลวง เฮมพ์

เห็ด : เห็ดปุยฝ้าย เห็ดหอม

ชาจีน : ชาเบอร์ 12 ชาเบอร์ 17

กาแฟ : อาราบิก้า

จุดเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

จุดเรียนรู้ภายในศูนย์

แปลงสาธิตการปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ดอกตามฤดูกาล ได้แก่

- โรงเรือนปลูกเบญจมาศ ทั้งแบบดอกช่อ (มี.ค. – พ.ย.) และดอกลิเซียนทัส คาร์เนชั่น ลิลลี่
- แปลงไม้ผล เช่น องุ่นไร้เมล็ด (ธ.ค.-ม.ค.), พีช (มี.ค.-เม.ย.) , พลับ (ก.ค.-ก.ย.), เคพกูสเบอร์รี่ (พ.ย.-เม.ย.) , เสาวรสหวาน (ตลอดปี), สตรอว์เบอร์รี่ (ธ.ค-ม.ค.) ,เปปิปโน (ตลอดปี)
- แปลงผักเมืองหนาว เช่น มะเขือเทศโครงการหลวง ถั่วลันเตาหวาน บร็อกโคลี่ (ตลอดปี)
- โรงเรือนเห็ดเมืองหนาว เช่น เห็ดฟ้อโตโตเบลโล เห็ดปุยฝ้าย
- แปลงสาธิตชาจีนเบอร์ 12 พันธุ์ หยวนจืออู่หลง ชมชั้นตอนการผลิตชาพร้อมชิมชา ที่โรงงานแปรรูปชาจีน หมู่บ้านขุนแม่ว่าง(ตลอดปี)

จุดเรียนรู้ชุมชน

- วิถีชีวิตชาวเขาเผ่าม้งบ้านขุนวาง มีการปักผ้าม้ง และการทำการเกษตร
- วิถีชีวิตชาวปกากะญอ บ้านโป่งน้อย เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมความเป็นอยู่มีโฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมการท่องเที่ยว จำนวน 5 หลัง

การเดินทาง

- เส้นทางที่ 1 จากตัวเมืองเชียงใหม่ ใช้เส้นทางหลวงสาย 108 เชียงใหม่-ฮอด ก่อนถึงอำเภอจอมทองเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงสาย 1009 ก่อนถึง กม. 31 เลี้ยวขวาระยะทาง 16กม. ถึงศูนย์ฯ รวมระยะทาง 106 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง
- เส้นทางที่ 2 จากตัวเมืองเชียงใหม่ใช้เส้นทางหลวงสาย 108 เชียงใหม่-ฮอด ผ่านอำเภอหางดง เข้าอำเภอสันป่าตองเลี้ยวขวาแยกไปอำเภอแม่วาง ทางหลวงสาย 1013 ตรงไปประมาณ 47 กม. จากนั้นเลี้ยวซ้ายที่บ้านห้วยเกียง ไปอีกราว 16 กิโลเมตร รวมระยะทาง 86 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

112 หมู่ 12 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ 50360

อีเมล: kv7013@hotmail.com